

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

СБОРНИК С ПРОЕКТНИ МАТЕРИАЛИ

ПО ПРОЕКТ „ЗАСИЛВАНЕ НА
ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕТО В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ПОЛИТИКАТА ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА“

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Проект „Засилване на гражданското участие в изпълнение на политиката за Българите в чужбина“, с договор №BG05SFOP001-2.009-0196-C01, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

www.eufunds.bg

ПРОЕКТ „ЗАСИЛВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕТО В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА“

Проектът е насочен към подобряване държавната политика спрямо българите в чужбина, чрез по-широко включване на гражданското общество и бизнеса в процеса на съхраняването на българското етнокултурно пространство и единение на българите по света, както и в усилия по тяхното завръщане и активен живот в родината.

ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ СА:

1. Държавни администрации
2. Държавни органи
3. Неправителствени организации, вкл. служители
4. Бизнес
5. Общественост

ДЕЙНОСТИ:

1. Събиране на данни и разработване на бази данни, които да подпомагат процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство, с оглед подобряване на гражданското участие в тези процеси;
2. Разработване на механизми и инструментариум за обратна връзка и оценка от страна на гражданите и бизнеса за взаимоотношенията им с държавата и/или действията на администрацията;
3. Изготвяне на оценка и отправяне на препоръки, свързани с подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на държавната политика спрямо българите по света;
4. Осъществяване на кампании за ре-емиграция на българите живеещи в чужбина;
5. Съвместни действия между администрации и НПО за реализация на публични политики и законодателство.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. СЪБИРАНЕ НА ДАННИ И РАЗРАБОТВАНЕ НА БАЗИ ДАННИ, КОИТО ДА ПОДПОМАГАТ ПРОЦЕСИТЕ НА ФОРМУЛИРАНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И МОНИТОРИНГ НА ПОЛИТИКИ И ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	5
2. РЪКОВОДСТВО ЗА КОМУНИКАЦИЯ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОЛИТИКИ	21
3. ПОВИШАВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ В ПРОЦЕСИТЕ НА ФОРМУЛИРАНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И МОНИТОРИНГ НА ПОЛИТИКИ И ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	31
4. ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЯВАНАТА ДЪРЖАВНА ПОЛИТИКА ЗА БЪЛГАРИТЕ, ЖИВЕЕЩИ В ЧУЖБИНА	42
5. ПРОВЕЖДАНЕ НА КАМПАНИЯТА ЗА РЕ-ЕМИГРАЦИЯ НА БЪЛГАРИТЕ ЖИВЕЕЩИ В ЧУЖБИНА	54

СЪБИРАНЕ НА ДАННИ И РАЗРАБОТВАНЕ НА БАЗИ ДАННИ, КОИТО ДА ПОДПОМАГАТ ПРОЦЕСИТЕ НА ФОРМУЛИРАНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И МОНИТОРИНГ НА ПОЛИТИКИ И ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

ЦЕЛ, ЗАДАЧИ И МЕТОДИКА НА ПРОУЧВАНЕТО

1. Цел:

Проучване мнението на наши сънародници от чужбина в лицето на организации, дружества, медии, училища, други.

2. Задачи

Задачите, които се поставят са следните:

- Да се получи информация за целите, задачите, творческите обединения и всичко свързано с организацията
- Анализ на контактите с местните организации в държавата, в която живеят
- Български училища в чужбина
- Доколко взаимодействуват със структура на чужденците в държавата и посочване на примерни инициативи
- Фолкорни състави, поддържат ли се на място
- Да се получи информация за основните проблеми в съответната организация и нейните цели
- Дали към организацията се поддържа библиотека и важна ли е за общността
- Други /печатни издания /списания, вестници/, медии ТВ, Радио, Проекти

3. Методи: *Във връзка с целта и за изпълнение на поставените задачи, в тази разработка са използвани следните методи:*

- **Социологически** – анкетни карти за организациите и сдруженията на българските общности в чужбина
- **Статистически** – обработката на получените резултати от проучването е извършена със стандартен офис пакет:

- Предмет на проучването е мнението на УС на дадената организация, Дружество на наши сънародници в чужбина, Асоциации и Български училища в чужбина;
- Обект на проучването са български организации, сдружения, училища и медии в чужбина на този етап попълнените Анкетата са (представители от 26 държави по света), Общо 54 БО;
- Техническа единица на проучването е основно даденото дружество или организация взела участие в Анкетата или училището посочено в бланката;
- Времето на провеждане на проучването на този етап е от месец април 2019г. до месец юни 2019 година;
- Очакват се нови изпратени попълнени Анкетни карти от наши сънародници в чужбина и в бъдеще.

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ

В проучването на този етап са се включили анкетирани организации, които са избрани на случаен принцип или отзовали се с положителна настройка към провежданата анкета. Включиха се участници от 26 държави с 54 броя попълнени Анкетни карти: Албания, Азербейджан, Аржентина, Австрия, Африка, Великобритания, Грузия, Германия, Гърция, Испания, Ирландия, Италия, Канада, Колумбия, Крим, Македония, Малта, Молдова, Нидерландия, Руска Федерация, САЩ, Словакия, Сърбия, Украйна, Франция и Чешка Република.

Табл.1. Разпределение на анкетираните участници по вид:

ОТГОВОРИ	БРОЙ	ОТН. ДЯЛ
Дружества	22	40,7%
Асоциации	12	22,2%
Сдружения	3	5,5%
БКОЦ/БОЦ	5	9,25%
Други – /Съюзи, Фондации и Творчески съюзи/	12	22,2%

Както е видно резултатите от проведената Анкета сочат, че почти всички участници са подали информация за контакт в анкетната карта с посочени данни адрес, телефон,

уебсайт и друга информация включена в картата за анкетиране. Само един от участниците от РФ няма попълнена АК съобразно изискванията. Прави впечатление, че БНУ са 118 като брой и развиват образователна и културна дейности. Те заемат голям дял в Анкетното проучване като излизат на преден план при анализа, а Детските градини заемат 12, 5% в посочената анкета.

Табл. А - Разпределение на отговорите за творчески обединения - УЧИЛИЩА към Организацията участващи в Анкетата по държави

ДЪРЖАВА	УЧИЛИЩЕ - БРОЙ	ОТН. ДЯЛ
Албания	2	1,6%
Азербейджан	0	0%
Аржентина	8	6,7%
Австрия	1	0,8%
Африка	1	0,8%
Великобритания	1	0,8%
Грузия	2	1,6%
Германия	2	1,6%
Гърция	1	0,8%
Испания	8	6,7%
Ирландия	2	1,6%
Италия	3	2,5%
Канада	2	1,6%
Колумбия	0	0
Крим	1	0,8%
Македония	1	0,8%
Малта	1	0,8%
Молдова	3	2,5%
Нидерландия	1	0,8%
Руска Федерация /РФ/	0	0
САЩ	7	5,9%
Словакия	0	0

Сърбия	4	3,3%
Украйна	63	53,3%
Франция	3	2,5%
Чешка Република	1	0,8%

Както е видно от процентното съотношение най-голям процент БНУ според направеното проучване има в Украйна 53,3%, следвано от Испания с 6,7% и Аржентина 6,7%. На четвърто място е САЩ с 5,9%. Българските неделни училища са важен приоритет за нашите сънародници в чужбина и техният брой се увеличава.

Табл. Б - Разпределение на отговорите за други творчески обединения- към 54-те Организации участващите в Анкетата

ВИД:	БРОЙ:	ОТН. ДЯЛ:
Фолклорни състави	73	70,8%
Театрални състави	8	7,7%
Вокални групи	9	8,7%
Оркестри	2	1,9%
Образователни Центрове	2	1,9%
Детска градина	4	3,8%
Други	5	4,8%

На базата на получените резултати е видно, че Фолклорните състави са важна част от живота на нашите сънародници в чужбина. Те заемат 70,8% процента като активно присъстващо в живота на нашите сънародници творческо обединение. Видовете творчески обединения са вокални групи – 8,7%, театрални състави със 7,7 %, Друг тип /артшколи, кръжоци и занимания/ зъемат 4,8% в живота на българите в чужбина. Не на последно място е организирането на студия и детски градини за най-малките. За българите в чужбина е важно поддържането на българския език сред подрастващите и това е важен техен приоритет. Съхраняването на българските традиции е от изключително значение за нашите сънародници и за това говори факта, че има силно присъствие на танцови фолклорни ансамбли и изучаване на народни танци в училище. Традициите ни пазят като народ и спомагат за съхраняването на българската идентичност.

Табл. В - Разпределение на отговорите за брой симпатизанти по държави на участващите и попълнили прецизно Анкетната Карта

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ДЪРЖАВА	ПОСОЧЕН БРОЙ СИМПАТИЗАНТИ	ОТН. ДЯЛ
Албания	1500	3,05%
Азербейджан	80	0,16%
Аржентина	1000	2,03%
Австрия	250	0,5%
Африка	270	0,5%
Великобритания	200	0,4%
Грузия	0	0
Германия	1000	2,03%
Гърция	200	0,4%
Испания	3200	6,5%
Ирландия	500	1,1%
Италия	0	0
Канада	0	0
Колумбия	40	0,08%
Крим	5000	10,1%
Македония	200	0,4%
Малта	100	0,2%
Молдова	750	1,5%
Нидерландия	90	0,1%
Руска Федерация /РФ/	0	0
САЩ	90	0,1%
Словакия	1500	3,05%
Сърбия	50	0,1%
Украйна	1000	2,03%
Франция	3000	6,1%
Чешка Република	4500	9,17%

Както е видно от резултатите организациите и творческите обединения към тях намират голям брой симпатизанти като общия ми брой посочен в анкетните карти са

49040 броя симпатизанти. Р Крим е с най-много посочени симпатизанти като заемат 10,1% като съотношение, следвани от Чешката Република – 9,17 %, Испания – 6,5% и Франция – 6,1%. Най-малък процент симпатизанти имат нашите организации и творчески обединения в САЩ едвам 0,1%. Грузия, Канада, Руската Федерация и Италия не са посочили брой свои симпатизанти.

Табл. С - Разпределение на отговорите за МЕДИИ и издателска дейност и издаване на Периодични издания, Книги и Сборници, подържане на Телевизия и Радио като общ брой на участващите и попълнили прецизно Анкетната Карта като положителна тенденция

ДЪРЖАВА	МЕДИИ	ОТН. ДЯЛ
Албания	3	25%
Азербейджан	1	8,3%
Аржентина	0	
Австрия	0	
Африка	0	
Великобритания	0	
Грузия	2	16,6%
Германия	0	
Гърция	0	
Испания	0	
Ирландия	0	
Италия	0	
Канада	0	
Колумбия	0	
Крим	0	
Македония	0	
Малта	0	
Молдова	2	
Нидерландия	0	
Руска Федерация /РФ/	0	
САЩ	1	8,3%

Словакия	1	8,3%
Сърбия	3	25% - Имат желание за финансиране на издаване на сборници и книги
Украйна	0	
Франция	0	
Чешка Република	1	8,3%

Само в 8 държави от участващите в АК и попълнили коректно върпосите излиза на преден план - Медията и значението в живота им - издателската дейност/книги и сборници/, Радио, телевизия, др. общо посочени 12 броя. Медията е от изключително важно значение за нашите сънародници в Албания 25% и Сърбия 25%. Следвани от Грузия – 16,6%, Молдова – 16%, САЩ – 8,3%, Словакия 8,3%, Азербейджан – 8,3% и Чешка Република – 8,3%. За Азербейджан, Чешката Република и Грузия на преден план са печатните издание, за САЩ издаването на книги и сборници, за Албания и Сърбия не амо печатните медии, но и ТВ, Радио и издателска дейност. В Сърбия присъства ясно желание за финансиране на издателски продукти, а в САЩ излиза като проблем липсата на средства и поради тази причина българските автори се самофинансират и издават като няма и ясни канали за разпространение на издаваните продукти. Медиите или т-н. средства за масова комуникация имат огромно влияние върху човека, особено важно върху подрастващите и тяхната информираност, развлечение, компетенции, влияят на чувствата, мислите и поведението.

Медиините текстове се пренасят, чрез форми на комуникация – програми, филми, изображения, уеб и др. тоест езикът на медиата включва визуализация, звук-музика-говор, писмен език. Медийното обучение надгражда позитивното, творческото и приятното в масовата култура. В голяма част от БНУ се правят прожекции на филми които развиват културата на децата и младежите в съответната страна.

Табл.Д. Разпределение на инициативите и дейностите, на които държат анкетиранияте участници по вид и по брой на държавите, които са отбелязали отговор в Анкетната карта:

ОТГОВОРИ	БРОЙ ДЪРЖАВИ	ОТН. ДЯЛ
Съхраняването на българския език и опазването му, образование	49	90,7%
Построяване на Колежи, училище, Църква/ Черква, друго	3	5,5%

Културни дейности и форуми, участия в конференции	49	90,7%
Национални чествания, традиционни празници от календара на българина, вечери на българската култура, др.	41	75,9%
Медии	8	14,8%
Фестивали	22	40,7%
Създаване на музей, действащ музей, друго	3	5,5%

Може да се направи заключение, че съхраняването и опазването на българския език сред нашите сънародници в чужбина заема 90,7 % като приоритет и важност в живота им. Културните дейности и формирането на различни творчески обединения към организациите участващи в Анкетната карта, организирането на културни форуми и участия в конференции, академична дейност, формиране на образователни центрове и школи също заема 90,7 % процента като значимост в живота на нашите сънародници в чужбина. Национални чествания, традиционни празници от календара на българина, вечери на българската култура, др. заемат 75,9% и по значимост за опазване на българщината и българската култура и дух. Организирането на фестивали в съответната държава и дни на българската култура също е с относително голям процент, а именно: 40,7%. Построяването на български черкви и храмове като природен излизат в Албания и САЩ, създаване на музей в Украйна, построяване на Колеж със съдействието на българската държава в Албания. Всичко изброено заема съответно: за построяване на Колежи, училище, Църква/Черква, друго – 5,5% и създаване на музей, действащ музей, друго заема 5,5% като резултати при провеждането на анкетирането. Медии и издателска дейност, заемат 14,8% като дял в живота на нашите сънародници в чужбина.

ПРЕПОРЪКА:

В повече от 40 държави по принцип сред нашите сънародници в света функционират български вестници, списания, телевизии, радиа и сайтове. В динамичното време в което живеем, ерана интернет и новини, свят превърнал се в едно огромно глобално село, Държавната агенция за българите в чужбина поддържа три информационни портала в които редовно биват отразявани инициативи и текущи проекти, тържества и позиции по разрешаване на конкретни проблеми, както и най-актуалната информация за събития от живота на българите по света. Български медии от България и чужбина са важна част от информираността на хората и поставят важни въпроси, които са

от национално значение, защото на фокус се поставят значими и важни теми касаещи образованието, бизнеса, икономиката, туризма, трансфера на кадри и технологии през призмата на медиите, както и конкретни проблеми на нашите общности в чужбина. По отношение на дейността на ДАБЧ, както споделих, то тя е насочена към подпомагане на културния, социалния и информационния обмен с българите, живеещи извън страната. Това намира израз в богатата издателска, комуникационна и друга дейност на Агенцията, като нейното съществуване и контакти в рамките на повече от 20 години е вид обединител и популяризатор на ценности и българска идентичност. Убедена съм, че ДАБЧ не просто информира, но и образова, чрез съвременните си форми за поднасяне на информация от където всеки може да почерпи знание за български общности в чужбина, исторически характеристики, и други значими за нашите сънародници дейности свързани с култура, бит, фолклор, литература. Ако искаме и България да бъде сред т.н. «информационно-знаещи нации» е нужно да положим усилия за цел създаване на информационна култура и образование.

Табл. Е - Разпределение на отговорите за библиотеки и библиотечни кътове в участващите в анкетата по държави:

ДЪРЖАВА	БИБЛИОТЕКИ
Албания	ДА
Азербейджан	НЕ
Аржентина	НЕ
Австрия	ДА
Африка	ДА
Великобритания	НЕ
Грузия	НЕ
Германия	ДА
Гърция	ДА
Испания	НЕ
Ирландия	ДА
Италия	ДА
Канада	НЕ
Колумбия	НЕ

Крим	ДА
Македония	ДА
Малта	ДА
Молдова	ДА
Нидерландия	ДА
Руска Федерация /РФ/	0
САЩ	ДА
Словакия	НЕ
Сърбия	ДА
Украйна	ДА
Франция	ДА
Чешка Република	ДА

В 17 от държавите участващи в анкетирването са посочили като ДА наличието на библиотека, в някои от тях са посочени и броя библиотечни еденици и други информационни носители. В 37 от анкетираните няма организирана библиотека/ библиотечен кът или ако имат книги, то те са по кашони и ги придвижват всяка събота и неделя до мястото на обучение поради липса на средства за наем на помещение на формиране на библиотека. При някои посочили като ДА – отговор за наличие на библиотека се очертава тенденцията, че има библиотеки към повечето от 115 те БНУ и кътове с книги на български език, като някои надвишават 1500 тома книги.

Също така голяма част от учебници и учебни помагала се съхраняват в библиотеките. Библиотеките са място където се правят литературни четения, провеждат се часове, арт-занимания и редица форми развиващи креативността и познанията на подрастващите. Правят се изложби и срещи, състезания, работилнички за изработване на мартеници и други инициативи. Но реално почти към всяко училище посочено в АК към БО има библиотеки и библиотечни кътове.

При някои от библиотеките проблем е липсата на материали за деца от предучилищна възраст. В голяма част от библиотеките, а те както казах присъстват почти във всяка държава към БНУ – училищата са над общо на брой към тях има кътове със сувенири от България и се правят изложби с книги от български автори. В всичките 54 попълнени анкети като се има в предвид, че има доста творчески обединения към съответната

организация, училища, БОЦ и БКПЦ – библиотеките заемат важно място в живота на нашите сънародници в чужбина.

ПРЕПОРЪКА: да се помисли за финансов механизъм подкрепящ поддръжката на помещенията и наемите им за библиотека и библиотечен кът в съответната държава. При някои от библиотеките проблем е липсата на материали за деца от предучилищна възраст и е добре да бъдат подпомогнати с материали за предучилищна възраст.

Табл. F - Разпределение на отговорите за – Включват ли се в инициативи в България или Инициативи свързани с дейности в Република България брой държави и вид отговор?

ПО БРОЙ ДЪРЖАВИ	ОТГОВОРИ	ОТН. ДЯЛ
19	ДА	73,07%
6	НЕ	23,07%
1	БЕЗ ОТГОВОР	3,86%

От взелите участие в Анкетното проучване 26 държави с общо брой 54 Анкетни карти положителен отговор за включване в инициативи в България или инициативи свързани с дейности в Р България са дали 73,07%. Отрицателен отговор е даден от 23,07% от участниците. Без отговор е само 3,8 процента от анкетираните. Държавите с отрицателен отговор са Азербейджан, Аржентина, Грузия, Малта, САЩ, Словашка Република. Без отговор е Руската Федерация.

ПРЕПОРЪКА: добре е да се помисли по посока Държавите с отрицателен отговор, а именно Азербейджан, Аржентина, Грузия, Малта, САЩ, Словашка Република да бъдат привлечани в инициативи в България. Нужно е да се намери механизъм, който да засили тяхната активност и желание за взаимодействие и ефективно развитие и в тази посока.

Табл. Ж - Разпределение на отговорите за – Актуалните проблеми и дали отговор в анкетирането по държави, вид отговор и отн. дял:

ПО БРОЙ ДЪРЖАВИ	ОТГОВОРИ	ОТН. ДЯЛ
20	ДА	76,9%
5	НЕ	19,23%
1	БЕЗ ОТГОВОР	3,8%

АЛБАНИЯ: липса на средства за Български колеж в Тирана, необходимост от нова сграда за училището и филиала му, и много важно е намирането на средства за изучаването на български език като курс или други инициативи.

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ: Липсата на финансови средства за помещения за обучението и липсата на правоспособни кадри за преподаватели в училището.

ГРУЗИЯ: Липса на финансови средства за помещение.

ГЕРМАНИЯ: Липса на финансови средства за помещение.

ГЪРЦИЯ: Проблемът е свързан с трудности при привличането на деца и младежи за обучение по БЕЛ, история и география на България.

ИСПАНИЯ: Липса на финансови средства за народни носии, организиране на инициативи свързани с българския роден фолклор, за строеж на българска черква, за провеждане на фестивали и липса на кадри с високо образование за преподавателска работа.

ИРЛАНДИЯ: Липсата на финансови средства за помещения, най-вече за училището което се разства, имат проблем с помещението за библиотека и реално наличния фонд се транспортира всеки път по време на провеждане на учебния процес. Всичко се дължи на високите наеми, което е проблем за нашите сънародниците ни там.

ИТАЛИЯ: Актуални проблеми е липсата на средства за приложение на модерни технологии в учебния процес с цел интерактивно обучение и особено задържането на вниманието към него на по-големите ученици.

КАНАДА: Актуални проблеми е липсата на средства за приложение на модерни технологии в учебния процес с цел интерактивно обучение и особено задържането на вниманието към него на по-големите ученици, нужни са целеви средства за дружеството и за материали.

КОЛУМБИЯ: Липсата на финансови средства за създаване на БНУ в Богота и липсата на дипломатическо представителство на България в Богота.

КРИМ: Актуален проблем е отказа да се издават визи за България на българите в Крим.

МАКЕДОНИЯ: Актуален проблем е игнорирането им от страна на българските институции и държава.

МОЛДОВА: Актуален проблем е липсата на материали за деца от предучилищна

възраст, а също и намаляването на връзките на Р Молдова с регионалните български институции.

НИДЕРЛАНДИЯ: Актуален проблем е липсата на финансови средства за постоянно помещение и използването му за целите на нашите сънародници оттам.

САЩ: Актуален проблем е липсата на финансови средства за наеми, културни проекти, издаване на книги и липсата на стройна система за разпространяването им сред нашите сънародници. Страдат и от липса на финансови средства за развиване на дейностите в училище – културни, фолклорни и други.

СЪРБИЯ: Актуален проблем е липсата на финансови средства за културни проекти, издателска дейност и голям проблем е че намалявт желаещите да изучават български език. Недостиг има на учебници и учебни помагала и книги от български автори.

УКРАЙНА: Проблем е липсата на финансови средства. Нужни са осигуряване на учебна литература и на художествена литература, необходими са финансови средства за народни носии и инструменти. Имат желание да карат курсове по БЕЛ в България за обучение и виждане на своята прародина България, но нямат средства. Липсата на финансови средства за участие в различни фестивали в България, липсата на лагери в България, липса на финансови средства за посещение в България.

ФРАНЦИЯ: Актуален проблем е липсата на финансови средства за наем на помещенията и липсата на на учители.

ЧЕШКА РЕПУБЛИКА: Актуален проблем е проблемът със сградата на ул. Америцка 28 в град Прага.

Като обобщение от получените отговори по актуални проблеми свързани с анкетираните се виждат следните резултати: 76,9% открито споделят своите проблеми, 19,23% нямат проблеми или не говорят за тях и едва 3,8% от анкетираните не посочват отговор изобщо.

Държавите които са дали отрицателен отговор за наличие на проблеми са следните 5: Азербейджан, Аржентина, Австрия, Малта, Словшка Република. Добре е да бъде намерен начин да бъдат провокирани и да споделят наличните си проблеми и очаквания към българската държава.

Държавите които открито говорят за актуалните си проблеми при провеждането на анкетата са следните 20: Албания, Великобритания, Грузия, Германия, Гърция, Испания,

Ирландия, Италия, Канада, Колумбия, Крим, Македония, Молдова, Нидерландия, САЩ, Сърбия, Украйна, Франция, Чешка Република.

Руската Федерация няма отговор тъй като е представено само Регистрация на организацията.

Липсата на финансови средства за наем на помещение за училище, клуб, сграда се очертава като изключителен проблем с който се борят нашите сънародници в чужбина.

Може да се обобщят проблемите по следния начин:

- финансови за наем на помещение
- липса на кадри за обучение в БНУ
- липса на средства за курсове по БЕЛ
- липса на финансови средства за народни носии и инструменти
- липса на учебни помагала и книги на български автори
- липсата на средства за участие във Фестивали в България
- липса на лагери за децата от българската диаспора в чужбина в Р България
- липса на финансови средства за културни проекти
- проблем е игнорирането им от страна на българските институции и държава при Северна Македония
- намаляването на връзките на Р Молдова с регионалните български институции
- Липсата на финансови средства за създаване на БНУ
- Актуален проблем е отказа да се издават визи за България на българите в Крим
- Проблемът е свързан с трудности при привличането на деца и младежи за обучение по БЕЛ, история и география на България особено за Гърция
- Актуални проблеми е липсата на средства за приложение на модерни технологии в учебния процес с цел интерактивно обучение и особено задържането на вниманието към него на по-големите ученици
- Липса на финансови средства за строежи на български черкви/храмове
- Липса на финансови средства за строеж на Български колеж в Тирана, Р Албания

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

От направеното проучване е видно, че е налице едно добро взаимодействие с местната администрация по държави като цяло. Също така отделните организации и творчески обединения към тях имат добра комуникация и изградени връзки с други български структури в региона или държавата в която живеят. Включването им във фестивали и други прояви в България е важно за тях. Организирането на фестивали и по места също е приоритет за тях като най-вече нещата опират до липсата на финансови средства за осъществяването им. Може да се направи заключение, че съхраняването и опазването на българския език сред нашите сънародници в чужбина заема 90,7 % като приоритет и важност в живота им. Културните дейности и формирането на различни творчески обединения към организациите участващи в Анкетната карта, организирането на културни форуми и участия в конференции, академична дейност, формиране на образователни центрове и школи също заема 90,7 % процента като значимост в живота на нашите сънародници в чужбина. Национални чествания, традиционни празници от календара на българина, вечери на българската култура, др. заемат 75,9% и по значимост за опазване на българщината и българската култура и дух. Организирането на фестивали в съответната държава и дни на българската култура също е с относително голям процент, а именно: 40,7%. Построяването на български черкви и храмове като природен излизат в Албания и САЩ, създаване на музей в Украйна, построяване на Колеж със съдействието на българската държава в Албания. Всичко изброено заема съответно: за построяване на Колежи, училище, Църква/Черква, друго – 5,5% и създаване на музей, действащ музей, друго заема 5,5% като резултати при провеждането на анкетирането. Медии и издателска дейност, заемат 14,8% като дял в живота на нашите сънародници в чужбина. На базата на получените резултати е видно, че Фолклорните състави са важна част от живота на нашите сънародници в чужбина. Те заемат 70,8% процента като активно присъстващо в живота на нашите сънародници творческо обединение. За българите в чужбина е важно поддържането на българския език сред подрастващите и това е важен техен приоритет. Съхраняването на българските традиции е от изключително значение за нашите сънародници и за това говори факта, че има силно присъствие на танцови фолклорни ансамбли и изучаване на народни танци в училище. Традициите ни пазят като народ и спомагат за съхраняването на българската идентичност.

ПРЕПОРЪКА: *Препоръката е свързана със следното:*

1. Да се търсят адекватни форми и механизми за подпомагане на нашите организации в чужбина за наем на помещения, сгради, участие в културни проекти, народни носии и др. Добре би било да се помисли за финансов механизъм подкрепящ поддръжката на помещенията и наемите им за библиотека и библиотечен кът в съответната държава в помощ на нашите организации участвали в АК. При някои от библиотеките проблем е липсата на материали за деца от предучилищна възраст и е добре да бъдат подпомогнати с материали за предучилищна възраст.
2. Изграждане на устойчив механизъм за редовно предоставяне на българска литература, учебници и помагала там където е необходимо.
3. Да се намери начин за подпомагане с нови съвременни дигитални средства за обучение с цел интерактивно обучение и особено задържането на вниманието към него на по-големите ученици
4. Добре е да се помисли по посока Държавите с отрицателен отговор, а именно Азербейджан, Аржентина, Грузия, Малта, САЩ, Словашка Република да бъдат привлечани в инициативи в България. Нужно е да се намери механизъм, който да засили тяхната активност и желание за взаимодействие и ефективно развитие и в тази посока.
5. Медийното образование е важно за младите хора и ролята в живота им не бива да се подценява. Би било изключително полезно неговите възможности и влияния да бъдат ползвани не само за възпитаването на новото поколение в посока информираност, ангажираност, компетентност, нови умения, креативност, творческо мислене, но да залегне като прогресивна стратегия в образователния процес водеща до ефективни резултати.
6. Да се помисли за по-честа информираност на нашите сънародници, като се изпраща примерно информационен бюлетин с линкове към нашите информационни портали при публикуване на новини

***Нека вървим по този път заедно водени от любовта си
към нашата Родина България!***

РЪКОВОДСТВО ЗА КОМУНИКАЦИЯ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОЛИТИКИ

1. ЗА КОГО Е ПРЕДНАЗНАЧЕНО

Ръководството е предназначено за представителите на Български организации от чужбина от различен тип, творчески обединения, КИЦ, Неправителствени организации, училища зад граница, фолклорни ансамбли, детски градини, оркестри, БКЦ като основната цел е изграждането на добро партньорство и взаимодействие, сътрудничество не само с представители от ръководството на същите, но и с гражданите и бизнеса като цяло, както и други държавни институции на местно ниво с цел по-добро управление на държавната политика спрямо българите по света и изграждането на успешна обратна връзка и оценка.

2. ЗАЩО Е НУЖНО

Неправителствените организации и творчески обединения на българите живеещи в чужбина и всички други многообразни и разнородни формулирования имат определени отговорности, както и Държавната администрация работеща с тях. Важно е да се конкретизират инициативите и проектите, те да стават публично достояние и да бъдат финансирани в цялост или частично по ясни правила и регламент публикуван на страницата на ДАБЧ.

3. КАКВА Е ЦЕЛТА?

Настоящото РЪКОВОДСТВО има за цел да даде на бенефициентите /творчески обединения, училища, Организации в чужбина, фолклорни състави, театрални групи, детски градини за децата на наши сънародници в чужбина, НПД, институции с които се работи съвместно по изграждане на добра политика за нашите сънародници в чужбина и други обединения/

- Ясни насоки и информация за начините на по-добра комуникация, осъществяване на ползотворна обратна връзка, информация, публичност и препоръки за заинтересованите страни
- Принципи към които е нужно да се придържат всички участващи в процеса са комуникация при получаването на средства за частично или целево подпомагане на представен проект свързан с културна инициатива или друго дейност сред нашите сънародници в чужбина

- Ръководството ще улесни ползвателите и участващите в комуникационния процес
- Ще намали допускането на грешки от технически характер
- Ще се поднесе ясни механизми на действие при търсене на добра комуникация и създаване на обратна връзка както и даване на оценка от представителите на БО в чужбина както за Държавната администрация, така и за Гражданските обединения

4. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПУБЛИЧНОСТТА НА ПРОЕКТИТЕ

4.1. Процедура по съгласуване

- Всички творчески обединения и организации съгласуват своите проекти с Държавната структура, която подкрепя финансово културната инициатива
- Поддържа се регулярна връзка по e-mail за напредъка по реализиране на инициатива, приключването ѝ или преминаването към друга такава
- При изготвяне на Прессъобщение се спазват сроковете – най-малко три работни дни
- Да се съгласуват визиите на материалите, които се ползват и разработват в хода на изпълнението по дадена културна инициатива с държавната структура, която я финансира /частично или в цялост/ и подкрепя дейностите им. За обемни материали като книги и сборници, презентации сроковете да са поне 20 работни дни.

4.2. Информираност и публичност

- На уебсайта или фейсбук страницата – се представя информация за дадената инициатива, организациите участващи в процеса, като е важно да се отбележи целта и очакваните резултати
- Когато дадено събитие е публично е добре да се анонсира по подходящ начин чрез разпространение на прессъобщение до медиите. Предварителна информация да се публикува на интернет страницата/фейсбук страницата с цел достигане на информацията до повече заинтересовани страни
- След приключване на събитието се изготвя и разпространява информация, как

е протекло даденото събитие/инициатива, брой участници, информация и други значими моменти

По подобие на всички останали организации и институции, така и публичните организации се нуждаят от активно комуникационно и информационно взаимодействие с целевите групи и широката общественост. И причината за това не е само факта, че публичните организации са бюджетно финансирани. Причините са свързани най-вече с това, че за постигане на всяка една цел на организациите е необходимо активно взаимодействие с техните публики, проучване на мнението на тези публики, анализ на отношението им към техните продукти и услуги, популяризиране на дейността на организациите и пр. Държавната агенция за българите в чужбина към Министерски съвет (ДАБЧ), която повече от две декади изпълнява важни стратегически цели: морално и духовно обединение на всички българи, без значение от тяхното местожителство, съхраняване и развитие на националната и културната идентичност на българите по света, разпространение на положителен образ на България, на българската култура, традиции и историческо наследство. Съвсем доскоро - само допреди две десетилетия, комуникационната практика на публичните организации у нас бе непозната. С реформите в публичния сектор, както и с въвеждане на техниките на новия публичен мениджънт се осъзна, че действително публичните предприятия работят извън конкурентния пазар, но това не означава, че те не трябва да прилагат маркетингови и комуникационни активности. Дейността на публичните органи се финансира от данъкоплатците и последните искат да имат прозрачност и яснота по отношение на начина, по който се разпределят техните средства, което е един основен мотив за наличие на комуникационна практика и дейности на публичните организации. Към това следва да се прибави и:

- кризисните моменти, в които изпадат публичните организации и при които връзките с обществеността имат съществена роля;
- възможностите на PR-а да проучи мнението и отношението на публиката към услугите и дейностите на организацията и на тази база – да ги подобри;
- възможностите за разгласа на добрите практики, които организациите имат и пр.

Когато между донора и реципиента „стоят“ технически, организационни и други средства (телефон, мейл, Интернет, хартията за инструкции, заповеди и т. н.), тогава има основание да говорим за индиректни комуникативни канали. Значението на каналите, които са непреки непрекъснато се променя и разширява.

В съвременните условия комуникацията е обективно необходима за функционирането на всяка организация, като изводът е особено валиден и за организациите от публичния сектор.

Управлението на всяка публична организация е непосредствено свързано с използване на разнообразна информация. Всеки управленски процес започва със събиране и обработка на информация и завършва с отдаване на информация под формата на различни управленски въздействия. Съвместната дейност във организация а предполага успешни контакти и размяна на информация между структурните звена и категориите персонал за постигане на целите ѝ, но наред с това, трябва да се има предвид, че публичната организация трябва да дава отчет както на разходените средства, така и на направленията, под които се разходват тези средства. В този смисъл, ролята на комуникацията в публичния сектор е:

- информационна роля на комуникацията - тя се изразява в размяна на взаимноизгодна информация - става ясно какво се е случило, кои са причините, последиците, какво би се случило, формира се мнение, определя се посоката на решението на принципала на организацията. Този процес се осъществява стихийно или целенасочено, рационално или ирационално, тенденциозно или произволно. Обменът на информация между лица или организации подпомага постигане на предварително поставените цели.

Входящата и изходяща информация трябва да е коректна, актуална, навременна, надеждна, достоверна. Намирането и документирането на информацията се свързва с потребността от такава, източникът и подходът - със селективното ѝ възприемане.

Информацията постъпва във вид на факт (приемане на знанието без дискусия), наблюдение (доклад при сензорно възприемане), тълкуване (обясняване на дадено събитие или характеристика) и мнение (предпочитание или гледна точка). Набирането и анализирането на вътрешна и външна информация е процес, който може да гарантира добрите комуникационни връзки и оптималното им решение.

Какво трябва да се предприеме в ДАБЧ, за да се подобрят мисията, визията и начина на комуникация?

Първата задача е да се формулира предлагания път за действие по начин, който да се приеме и подкрепи от обществото или поне от достатъчно широк сегмент от него – хора, живеещи у нас или извън страната.

Това е класическата задача за представяне на особения интерес като всеобщ. Веднага

трябва да се подчертае, че тук не става дума непременно за демагогия, за скриване на тесни интереси и властнически желания, за привличане на привърженици към кауза, която умишлено се представя за масова, докато всъщност съзнателно е в полза само на определена заинтересована група. В никакъв случай. Същността на съществуване на ДАБЧ е дълбоко социална и има значение за обществото – контакти и поддържане на връзки на големи маси българи, живеещи извън страната, както и популяризиране на българската култура.

На основата на направените преценки следва да се формират най-общо три основни целеви групи: лица и общности, които са пряко облагодетелствани от дейността на ДАБЧ, такива, за които непосредственият ефект не е пряк, но е от значение и такива, които остават повече или по-малко встрани от прякото действие на трансформацията.

След това следва да се изясни каква ще е реакцията на обществото за декларирания път за работа на ДАБЧ. Става дума специално за това да се предвиди как хората ще се отнесат - с приемане, отхвърляне или безразличие - към услугите и контрола на ДАБЧ. Реакциите ще бъдат различни и с различен социален носител, като следва да се инициира анкета за проучване на общественото мнение по отношение на дейността на ДАБЧ.

Ядрото на посланието са онези социални групи, които са едновременно заинтересовани от дейността на ДАБЧ и биха я приели с категорично одобрение. Следва кръг от лица и общности, за които тя е допустима възможност; те не са заплашени, но нямат изразена позиция, или обективно преките й последици биха им навредили, но поради ценностни съображения ги игнорират, или поради недостатъчна социална зрялост не си дават ясна сметка за тях. Накрая е онази периферия, която е напълно незаинтересована или безразлична.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

От направеното проучване е видно, че е налице едно добро взаимодействие с местната администрация по държави като цяло. Също така отделните организации и творчески обединения към тях имат добра комуникация и изградени връзки с други български структури в региона или държавата в която живеят. Включването им във фестивали и други прояви в България е важно за тях. Организирането на фестивали и по места също е приоритет за тях като най-вече нещата опират до липсата на финансови средства за осъществяването им. Добре е да се намери механизъм, чрез който българската

държава да подпомага реализирането на фестивали в държавата където се правят фестивали свързани с българската култура и фолклор. Може да се направи заключение, че съхраняването и опазването на българския език сред нашите сънародници в чужбина заема 90,7% като приоритет и важност в живота им. Културните дейности и формирането на различни творчески обединения към организациите участващи в Анкетната карта, организирането на културни форуми и участия в конференции, академична дейност, формиране на образователни центрове и школи също заема 90,7% процента като значимост в живота на нашите сънародници в чужбина. Национални чествания, традиционни празници от календара на българина, вечери на българската култура, др. заемат 75,9% и по значимост за опазване на българщината и българската култура и дух. Организирането на фестивали в съответната държава и дни на българската култура също е с относително голям процент, а именно: 40,7%. Построяването на български черкви и храмове като природен излизат в Албания и САЩ, създаване на музей в Украйна, построяване на Колеж със съдействието на българската държава в Албания. Всичко изброено заема съответно: за построяване на Колежи, училище, Църква/Черква, друго – 5,5% и създаване на музей, действащ музей, друго заема 5,5% като резултати при провеждането на анкетирането. Медии и издателска дейност, заемат 14,8% като дял в живота на нашите сънародници в чужбина. На базата на получените резултати е видно, че Фолклорните състави са важна част от живота на нашите сънародници в чужбина. Те заемат 70,8% процента като активно присъстващо в живота на нашите сънародници творческо обединение. За българите в чужбина е важно поддържането на българския език сред подрастващите и това е важен техен приоритет. Съхраняването на българските традиции е от изключително значение за нашите сънародници и за това говори факта, че има силно присъствие на танцови фолклорни ансамбли и изучаване на народни танци в училище. Традициите ни пазят като народ и спомагат за съхраняването на българската идентичност.

ПРЕПОРЪКА: Препоръката е свързана със следното:

- Да се търсят адекватни форми и механизми за подпомагане на нашите организации в чужбина за наем на помещения, сгради, участие в културни проекти, народни носии и др. Добре би било да се помисли за финансов механизъм подкрепящ поддръжката на помещенията и наемите им за библиотека и библиотечен кът в съответната държава в помощ на нашите организации участвали в АК. При някои от библиотеките проблем е липсата на материали за деца от предучилищна възраст и е добре да бъдат подпомогнати с материали за предучилищна възраст.

- Изграждане на устойчив механизъм за редовно предоставяне на българска литература, учебници и помагала там където е необходимо.
- Да се намери начин за подпомагане с нови съвременни дигитални средства за обучение с цел интерактивно обучение и особено задържането на вниманието към него на по-големите ученици.
- Добре е да се помисли по посока Държавите с отрицателен отговор , а именно Азербейджан, Аржентина, Грузия, Малта, САЩ, Словашка Република да бъдат привлечани в инициативи в България. Нужно е да се намери механизъм, който да засили тяхната активност и желание за взаимодействие и ефективно развитие и в тази посока.
- Медийното образование е важно за младите хора и ролята в живота им не бива да се подценява. Би било изключително полезно неговите възможности и влияния да бъдат ползвани не само за възпитаването на новото поколение в посока информираност, ангажираност, компетентност, нови умения, креативност, творческо мислене, но да залегне като прогресивна стратегия в образователния процес водеща до ефективни резултати.
- Да се помисли за по-честа информираност на нашите сънародници, като се изпраща примерно информационен бюлетин с линкове към нашите информационни портали при публикуване на новини.
- Препоръчително е да се намери механизъм, чрез който българската държава да подпомага финансово реализирането на фестивали в държавата където се правят фестивали свързани с българската култура и фолклор от страна на нашите сънародници и БО и Творчески обединения.

Нека вървим по този път заедно водени от любовта си към нашата Родина България! В повече от 40 държави по принцип сред нашите сънародници в света функционират български вестници, списания, телевизии, радиа и сайтове. В динамичното време в което живеем, ера на интернет и новини, свят превърнал се в едно огромно глобално село, Държавната агенция за българите в чужбина поддържа три информационни портала в които редовно биват отразявани инициативи и текущи проекти, тържества и позиции по разрешаване на конкретни проблеми, както и най-актуалната информация за събития от живота на българите по света. Български медии от България и чужбина са важна част от информираността на хората и поставят важни въпроси, които са от национално значение, защото на фокус се поставят значими и важни теми касаещи

образованието, бизнеса, икономиката, туризма, трансфера на кадри и технологии през призмата на медиите, както и конкретни проблеми на нашите общности в чужбина. По отношение на дейността на ДАБЧ, както споделих, то тя е насочена към подпомагане на културния, социалния и информационния обмен с българите, живеещи извън страната. Това намира израз в богата издателска, комуникационна и друга дейност на Агенцията, като нейното съществуване и контакти в рамките на повече от 20 години е вид обединител и популяризатор на ценности и българска идентичност. Убедена съм, че ДАБЧ не просто информира, но и образова, чрез съвременните си форми за поднасяне на информация от където всеки може да почерпи знание за български общности в чужбина, исторически характеристики, и други значими за нашите сънародници дейности свързани с култура, бит, фолклор, литература. Ако искаме и България да бъде сред т.н. «информационно-знаещи нации» е нужно да положим усилия с цел създаване на информационна култура и образование. Съхраняването и опазването на българския език сред нашите сънародници в чужбина заема 90,7% като приоритет и важност в живота им. Културните дейности и формирането на различни творчески обединения към организациите участващи в Анкетната карта, организирането на културни форуми и участия в конференции, академична дейност, формиране на образователни центрове и школи също заема 90,7% процента като важност в живота на нашите сънародници в чужбина. Национални чествания, традиционни празници от календара на българина, вечери на българската култура, др. заемат 75,9% и по значимост за опазване на българщината и българската култура и дух. Организирането на фестивали в съответната държава и дни на българската култура също е с относително голям процент, а именно: 40,7%. Построяването на български черкви и храмове като природен излизат в Албания и САЩ, създаване на музей в Украйна, построяване на Колеж със съдействието на българската държава в Албания. Всичко изброено заема съответно: за построяване на Колежи, училище, Църква/Черква, друго – 5,5% и създаване на музей, действащ музей, друго заема 5,5% като резултати при провеждането на анкетирането. Медии и издателска дейност, заемат 14,8% като дял в живота на нашите сънародници в чужбина. На базата на получените резултати е видно, че Фолклорните състави са важна част от живота на нашите сънародници в чужбина. Те заемат 70,8% процента като активно присъстващо в живота на нашите сънародници творческо обединение. Видовете творчески обединения са вокални групи – 8,7%, театрални състави със 7,7%, Друг тип /артшколи, кръжоци и занимания/ заемат 4,8% в живота на българите в чужбина. Не на последно място е организирането на студия и детски градини за най-малките. За българите в чужбина е важно поддържането на българския език сред подрастващите и това е важен

техен приоритет. Съхраняването на българските традиции е от изключително значение за нашите сънародници и за това говори факта, че има силно присъствие на танцови фолклорни ансамбли и изучаване на народни танци в училище. Традициите ни пазят като народ и спомагат за съхраняването на българската идентичност.

Важно е при изграждането на по-модерен сайт на ДАБЧ /портал, електронна страница/ да има опцията Дружествата, организациите, училищата и всички културни сдружения да могат да се регистрират, да подържат връзки с експерта по държави и компетентност. По-лесен достъп до онлайн системата е важен за потребителя. Системата за онлайн записване за получаване на дата за УБП да бъде по-модерна и отговаряща на изискванията на потенциалния потребител. При обявяване на програма за финансиране на танцови ансамбли или други културни прояви, регламентът по който се прави подбора да бъде качван за информация на всички интересувачи се, а също така да бъде разпращан до организациите и творчески обединения.

Необходимо е създаването на нов веб сайт с модерна визия за подобряване на комуникационния процес. Приоритети са:

- Удобство
- Достъпност
- Привлекателна визия
- Достъп до повече информация
- Възможности за саморегистрация
- Възможност за осъществяване на бърза връзка с експерти

Информирането включва в себе си обективна и точна информация, изчерпателна асама по себе си, която да дава възможност на всички заинтересовани страни да разберат проблема, алтернативите за решаването му и решенията.

Отлична опция за това са:

- Предоставяне на документи и регламенти
- Участи в срещи
- Кръгли маси
- Конференции
- Информационни семинари
- Създаване на брошури с нужната информация

Да се изслушват страните е част от създаване на добра връзка от заинтересованите страни. Може да се правят консултативни срещи, да се осъществяват посещения на терен по държави и срещи със организациите, творческите обединения и др.

ДЪРЖАВНАТА АГЕНЦИЯ ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА е институция, която е ангажирана и работи директно със заинтересованите страни, обикновено нуждите се разбират и биват вземани предвид. При възможност за решаване на проблема се подхожда индивидуално и отговорно.

Сътрудничеството включва партньорство при разглеждането на алтернативите и по-ясна идентификация на проблематиката, особено когато е свързано с проблеми и разрешаване на конфликти.

ПОВИШАВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ В ПРОЦЕСИТЕ НА ФОРМУЛИРАНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И МОНИТОРИНГ НА ПОЛИТИКИ И ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Изпълнител: Сдружение „Обществен фонд за подпомагане“

ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Необходимостта породена от реалността е да се допринесе:

- за по-нататъшното усъвършенстване на стандартите по изготвянето и координацията на политиките за българите в чужбина като част от действията, предприемани от българското правителство;
- осъществяването на по-добра комуникационна връзка, изготвяне на оценка и отправяне на препоръки свързани с гражданското участие подобряване на капацитета на органите на изпълнителната власт да “боравят” с политики и, по-специално, като усъвършенстват аналитичната база на своите предложения чрез обучение на държавните служители за разработка на закони;
- извършване на разчети за разходи и оценка на въздействието на проекти; усъвършенстване на системата за координация и съсредоточаване на усилията върху оперативната ефективност на структурите на Министерския съвет;
- анализ на Закона за българите, живеещи извън Република България, както и / липса на подзаконови актове по неговото прилагане, указания, издадени от ДАБЧ съвместно с други органи и организации;
- да се разработи и допълни Национална стратегия за българските граждани и историческите български общности по света и аспектите заложи в нея, както и важността за нашите сънародници в чужбина на заложеното в нея;
- да има Достъп на информация до Устройствен правилник на ДАБЧ;
- изготвянето на Анализ на правомощията на институциите, отговарящи за провеждане на държавната политика и организиране на работата с българите в чужбина и взаимодействието с тях е изключително важен за и при реализирането на по-ефективни действия по отношения на работата и законодателството с българската диаспора по света;
- да се направи анализ на изпълняваната държавна политика.

Важно е и проучване на достъпа на гражданите до системата за удостоверяване в различни региони от света и нагласата им за нея, очакванията и препоръките.

Стратегическото планиране се определя като начин да се набележат и предприемат мерки за постигане на желани бъдещи състояния. Това е процес на разработване на планове за постигане на общи и конкретни цели, които се обобщават във визията и избраните ценности.

Разработването на политики се определя като:

- избор на метод на действие измежду различни алтернативи и в контекста на дадени условия, чрез който да се насочват и определят настоящите и бъдещите решения;
- генерален цялостен план, който обхваща общите цели и приемливите процедури на компетентния орган на изпълнителната власт.

Част от фазата на разработването на политики са оценката на въздействието, координацията – вътрешна и междуведомствена – и обществените консултации.

Оценка на въздействието е анализът, чрез който се извършва теоретична оценка и, при възможност, симулиране на прогностните икономически, финансови, социални, екологични, демографски и други последици от прилагането на един акт за обществото или сектора, за които е предназначен.

Координацията включва всички действия, насочени към установяване и разрешаване на различията в целите, становищата и мненията на министерствата, като се отчитат евентуалните възражения и интересите на всички заинтересовани страни в рамките на изпълнителната власт и нейната администрация, при което общата цел е да се изгради консенсус относно разработката и съдържанието на проекта.

Обществени консултации са действията, насочени към установяване и отчитане на интересите и мненията на заинтересованите страни извън изпълнителната власт и нейната администрация (местни власти, професионални и бизнес организации, други неправителствени организации и др.). Това може да бъде процес, осъществяван по официален път чрез искане на становище или мнение от консултативен орган, както и система от неформални срещи или дискуссионни форуми с участието на обществеността и нейните организации.

Прилагането се определя като активен процес на обосновани и планирани административни действия, насочени към постигането на крайните цели на стратегическото планиране.

Мониторингът се определя като системно и непрекъснато събиране, анализ и използване на информация за управленски контрол и вземане на решения по време на прилагането.

Оценката се определя като преценка на публичните политики след тяхната реализация от гледна точка на техните резултати и въздействие, както и на потребностите, чието удовлетворяване се цели с тях.

Някои принципи и инструменти за намаляване на разликите между разработката и изпълнението на политики.

1. Споделяне на едни и същи ценности на държавната служба на всички нива от йерархията.

Извънредно важно е да съществува ясно разбиране на етичните аспекти, като например конфликт на интереси и зачитане на правото на колегите да изказват различни мнения преди вземането на крайното официално решение (след това дори и основателно противопоставяните се на по-ранен етап трябва да се придържат към решението от съображения за лоялност и дисциплина).

2. Разпространение на общите практики за управление, за да се гарантира цялостност и последователност при процесите.
3. В това отношение ценни инструменти са обученията, насоките и ръководствата, справочните материали и казусите с коментар. Не трябва да се забравя обаче и значението на професионалните прегледи като инструмент за подобряване на ефективността, както и сравнителната литература, до която достъпът чрез Интернет е вече много по-лесен.
4. Насърчаване въвеждането на стандартни методи за комуникация, както вътрешни, така и външни, с цел намаляване на потенциалната загуба или изкривяване на информацията.

Когато законът позволява, да се експериментира със схеми за стимулиране или схеми за професионално израстване, за да се осигури личната ангажираност и мотивация на служителите.

Важно е да се мотивират държавните служители, да им се внуши чувство на съпричастност в процеса и убеждение, че те предоставят услуги на обществото, а не са само администратори. Това е важна идея, вдъхновена от примера на Ирландия, но и от други страни. Разбира се, опитвайки се да представят опита от други страни, авторите

считат, че посочените примери имат и конкретни недостатъци. Затова България трябва сама да намери подходящите за нея методи и подходи.

България започна изграждането на устойчива система на управление, която изисква не само модернизация на публичния сектор, но също така съвместимост и взаимодействие с частния сектор и гражданското общество. Сътрудничеството между секторите в стратегическото планиране и съгласуваните усилия на донорите в реформата на публичната администрация ще повиши качеството и капацитета на българската администрация, както и на изпълнителната власт в България. Проблемите на българските общности зад граница са специфични и се обуславят от различни фактори, като местно законодателство, стандарт на живот в страната, степен на организираност на българите и други.

Държавната политика спрямо българите, живеещи извън Република България, се осъществява от редица държавни институции: Министерски съвет, Министерство на външните работи и Държавната агенция за българите в чужбина, Министерство на образованието и науката, Министерство на културата, Министерство на правосъдието, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на вътрешните работи, областните администрации и др. Дейностите, свързани с българите в чужбина, са многостранни и излизат извън компетенциите на строго определените функции на министерствата. Това е пример за транссекторна политика. От друга страна, всяка от изброените институции обхваща само отделни аспекти от дейността, засягащи сънародниците ни зад граница. Основните стратегически цели на Агенцията – запазването и развитието на националната, културната и духовната идентичност на всички българи извън пределите на България, подобряване на демографското състояние на българската нация, както и разпространението на положителния образ на България, българските култура, история, традиции и духовност по света, като се отделя специално внимание на въпросите, свързани с висшето образование и обучението на млади наши сънародници в Република България.

От една страна се наблюдава засилен интерес на младежи с български произход, които искат да продължат образованието си в България, а от друга – увеличаване на броя на българските студенти, учещи във висши учебни заведения в Европа. ДАБЧ подкрепя инициативи на гражданското общество, насочени към тази група младежи. „Наблюдава се ръст на заявленията за придобиване на българско гражданство с над 260%, сравнено с 2014 г.насам.

Трябва да бъдем адекватни за новите условия, пред които сме изправени, при това

от своя страна поражда нужни законодателни промени за облекчаване на този процес.

Запазване на българската идентичност - Реализирането на стратегическата цел за запазване и възраждане на българско национално самосъзнание е един от основните приоритети на държавните институции, работещи по проблемите на българската диаспора.

Като координиращ орган на изпълнителната власт Държавната агенция за българите в чужбина заема основно място в цялата институционална система за провеждане на държавната политика по отношение на нашите сънародници в чужбина. Акцентът в дейността ѝ е насочен преди всичко към работа с младото поколение. В тази връзка се реализират различни по характер и съдържание дейности.

Запазването на националната идентичност у младото поколение българи зад граница е от изключителна важност за бъдещето на страната и българската нация.

Българската диаспора зад граница е разнородна. Сравнително малко са общите въпроси на примерно на банатските българи и на новите икономически емигранти. Държавната институция, която е натоварена с работата с българската диаспора е Държавната агенция за българите в чужбина, съществувала от 1992 до 2000 г. като Агенция за българите в чужбина.

Наред с ДАБЧ самостоятелни функции имат Министерския съвет, Министерство на външните работи, Министерство на образованието и науката, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на вътрешните работи, областните администрации и т.н.

През 2000 г. е приет Закон за българите, живеещи извън Република България, който представлява не особено добра компилация от три предложения. Части от него не са изпълними заради противоречия с други закони. Към момента не съществува единна държавна политика по отношение на българската диаспора, която да преследва ясни цели и да се опира на текущи приоритети.

Проблемите на българските общности зад граница са специфични и се обуславят от различни фактори, като местно законодателство, стандарт на живот в страната, степен на организираност на българите и други.

Предназначението ще се базира върху основната правова рамка – Нормативна база и вътрешни документи:

1. Закон за българите, живеещи извън Република България;

2. Национална стратегия за българските граждани и историческите български общности по света;
3. Устройствен Правилник на ДАБЧ;
4. Ръководство за комуникация със заинтересованите страни по изпълнение на политики.

ЦЕЛ

Основната цел е отправяне на препоръки с цел подобряване процесите на предоставяне на услугите, по-добра регулаторна среда, и спазване на етични норми на държавните служители, повишаване на ефективността по посока работата с българските общности в чужбина. Работата по посока подобряването на дейността на държавната администрация е от изключително значение за изграждане на партньорство между самите администрации и гражданското общество при изпълнение на държавните политики.

Широката публичност при изпълнение на държавните политики спрямо българите по света, проучването на мнението им и апробирането на утвърдено ръководство с цел подобряване на комуникацията базирано върху поддържаната база данни – публична база от ДАБЧ ще допринесе да бъде получена информация от максимално широк кръг заинтересовани страни.

Всичко това само по себе си ще е в унисон с целите за „ОТКРИТО И ОТГОВОРНО УПРАВЛЕНИЕ“.

ЦЕЛЕВА ГРУПА

Целевата група са неправителствени организации на българи живеещи в чужбина и българи от чужбина.

За осъществяване на проучването и достигане на Целта е изготвена Анкетна карта. Целта е да се съберат минимум общо 100 броя Анкетни карти /индивидуални и на организации/, като проучването се направи по няколко начина:

- Разпращане на Анкетна карта по електронен път
- Разпращане на Анкетна карта по социалните мрежи – фейсбук
- Провеждане на Анкетно проучване пряко/на гише от служител на ДАБЧ
- Провеждане на Анкетно проучване по телефона

- Събиране и обработка на максимално брой мнения от наши сънародници и организации, различен тип обединения, ръководители на КИЦ по света
- Изготвяне на оценка на прилаганата държавна политика за българите в чужбина
- Обобщаване на събраната информация и изготвяне на анализ и оценка

ИЗГОТВЯНЕ НА ПРЕПОРЪКИ: *Според мнението на експерти от законодателната сфера е нужно усъвършенстване на съществуващата правна уредба. Смята се, че е необходимо да се уеднаквят редица понятия и да се дадат легални дефиниции на ключови термини, както и да се синхронизират изискванията на различните нормативни актове. Реализирането на стратегическата цел за запазване и възраждане на българско национално самосъзнание е един от основните приоритети на държавните институции, работещи по проблемите на българската диаспора.*

ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ:

Проблемите на българските общности зад граница са специфични и се обуславят от различни фактори, като местно законодателство, стандарт на живот в страната, степен на организираност на българите и други. Като цяло сред българската диаспора могат да бъдат разграничени следните групи:

- Български граждани от български етнически произход;
- Български граждани от друг етнически произход;
- Граждани на друга държава от български етнически произход, включително и бивши български граждани.

Особеностите при формиране на диаспората и динамиката на развитието ѝ в различните периоди, както и липсата на официална статистика, не позволяват точно да бъде определен броят ѝ. Според мнението на експерти от законодателната сфера е нужно усъвършенстване на съществуващата правна уредба. Смята се, че е необходимо да се уеднаквят редица понятия и да се дадат легални дефиниции на ключови термини, както и да се синхронизират изискванията на различните нормативни актове. Експертният анализ сочи, че в основния нормативен акт, уреждащ тази материя - Закона за българите, живеещи извън Република България, има пропуски и в този си вид той не може да регулира възникващите обществени отношения. За тази цел се предлага да бъде приет или Закон за изменение и допълнение на Закона за българите,

живеещи извън Република България, или по-удачният вариант – да се изработи изцяло нов закон, както и да се създаде система от подзаконовни нормативни актове относно взаимодействието между държавните институции, неправителствените организации, местната власт, академичните общности, медиите и представителите на българската диаспора по света. Както подчертават експертите, уредбата на всички тези обществени отношения не е систематизирана, а напротив - разпръсната е в множество закони, наредби и други подзаконовни нормативни актове. Според оценката им има редица неясноти в процедурите по придобиване на българско гражданство, а някои от тях макар и ясни, са непрактични от гледна точка на процесуална ефективност и бързина в обслужването.

Анкетното проучване сочи, че хората в по-голямата си част оценят факта, че е нужна промяна, но и е налице, че тази промяна принадлежи на експертното мнение. Демографският срив е твърде видим и обезпокоителен. Според направеното проучване и участващите в него е налице тенденция, нашите сънародници да се завърнат в България, като основен проблем за тях е ниският стандарт тук. Тоест, ако в България се повиши стандарта на живот, то много голяма част от нашите сънародници, включително и българската историческа диаспора биха работили, живели и допринесли за развитието на родината ни.

Работата на ДЪРЖАВНАТА АГЕНЦИЯ НА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА в тази област се основава на презумпцията, че българите в чужбина са неразделна част от българската нация и процесът на тяхното заселване в България е пряко съотносим към динамиката в демографското състояние на нашата страна.

В тази връзка политиката на държавата следва да бъде ориентирана към:

1. усъвършенстване на съществуващата правна уредба;
2. събиране на повече експертни мнения в тази посока, и ясна дефиниция на понятието „българин“;
3. по-голяма информираност сред нашите сънародници за възможностите за кариерно развитие в България, което означава създаване на информационен портал тясно целенасочен към българите в чужбина, работа, заплащане, възможност за инвестиции, кариерно развитие;
4. Да се предоставя редовна информация за всяка промяна в Законите касаещи нашите сънародници в чужбина;
5. Повече обмен на информация между държавни институции, различен тип

- обединения и организации на наши сънародници в чужбина, подкера в различни техни инициативи, по-лесна процедура при кандидати за българско гражданство, особно за наши сънародници от историческите диаспори;
6. Предпоставка за задвърщане е изграждането на по-стабилна икономика;
 7. Усъвършенстване на нормативната база за улесняване на техния прием, регистрация, икономическа и социална защита, духовно приобщаване;
 8. Разработване на интернет-версии за различни нива на обучение по български език и литература;
 9. Разработване на специална програма за обучение на деца, живели със семействата си в чужбина, която би позволила пълноценната им реализация при завръщане в България;
 10. Възобновяване провеждането на летни лагер-школи по български език и литература към базите на МОН;
 11. подаването на информация да става чрез съвременните технологични средства – примерно електронен бюлетин, брошура, циркулярни писма, качване на информационните портали за тенденции и търсене на работна ръка в България, браншове и други. Всичко това само по себе си би изиграло положителна роля за завръщането на наши сънародници от чужбина;
 12. Да се помисли в посока Засилване на двустранните отношения между отделните държави на различно ниво;
 13. Още по-тясна връзка със сънародниците зад граница. В някои от анкетните карти има благодарности към ДАБЧ за съдействието, отлична работа, помощ в трудни моменти, високата заинтересованост на институцията и навременната реакция при нужда;
 14. Още по-голяма експедитивност при обслужването на студенти от българските общности в чужбина;
 15. Да се намери начин ДАБЧ с взаимодействие с други държавни институции да публикува свободни работни места в България, браншове, търсене и евентуално заплащане;
 16. За ред и законност в България се обявяват нашите сънародници и спазване на Законите;
 17. Държавна стратегия, политика и законодателство за завръщането на българите от чужбина;

18. Сигурност за хората;
19. Покрепа за бъдещите студенти, които ще следват в България. Подкрепа през първата година на адаптация и повече информация относно възможностите, които страната ни предоставя на нашите сънародници;
20. В Колумбия липсва консулство на България; Необходимост от електронно гласуване, както и да може да се гласува независимо от това дали се набира минималният брой гласоподаватели, за да се отвори избирателна секция. (Колумбия);
21. Липса на българско представителство в Киргистан;
22. С пощата до Консулствата да се изпращат и материали до организациите. Или по електронен път да бъдат изпращани последните промоционални клипчета за България;
23. Подкрепа от страна на ДАБЧ и българските институции относно: комуникацията между детските училища и колежи в Украйна и България, правна и психологическа помощ; (Украйна) в реално време онлайн и по електронен път, форуми и срещи;
24. Създаване на информационна платформа за българите в чужбина. Нужда от проактивна комуникация от страна на институциите в България, отговарящи за българските общности, в това число и ДАБЧ; (Германия);
25. Тясно сътрудничество при защита на правата на човека и особено на правата на малцинствата; (Албания) ** В Албания асимилацията е силно изразена;
26. Развиване на дългосрочно сътрудничество с ДАБЧ.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Според направеното проучване и участващите в него е налице тенденция, нашите сънародници да сезавърнат в България, като основен проблем за тях е ниският стандарт тук.

Тоест, ако в България се повиши стандарта на живот, то много голяма част от нашите сънародници, включително и българската историческа диаспора биха работили, живели и допринасяли за развитието на родината ни. Работата на Държавната агенция на българите в чужбина в тази област се основава на презумпцията, че българите в чужбина са неразделна част от българската нация и процесът на тяхното заселване в България е пряко съотносим към динамиката в демографското състояние на нашата страна.

На преден план изпъква корелацията между тенденцията за връщане в България и професионална реализация на нашите сънародници от чужбина в Родината и повишаването на стандарта на живот. Определено те имат нужда от по-висока информираност по посока свободни работни места, заплати по сектори, възможности за повишаване на професионална квалификация или добра реализация съобразно компетенциите, които имат.

Насърчаване въвеждането на стандартни методи за комуникация, както вътрешни, така и външни, с цел намаляване на потенциалната загуба или Във връзка с направеното проучване и изводите сред нашите сънародници в чужбина, показва, че е необходимо по-тясна координирана и конкретна, ясно разпознаваема политика на българската държава отговаряща на новите потребности и очаквания на нашите сънародници в чужбина. Актуализиране и усъвършенстване на нормативната уредба в посока поставяне на ясни рамки за регулиране на обществените отношения между структурите на централната и местната власт от една страна и българите, българските общности и организационните им структури от друга страна. Въвеждане на принцип на съгласуваност на политиките, провеждани към общностите зад граница и насърчаване на взаимодействието на всички държавни органи и неправителствения сектор чрез надграждане на инструменти за общи действия.

ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЯВАНАТА ДЪРЖАВНА ПОЛИТИКА ЗА БЪЛГАРИТЕ, ЖИВЕЕЩИ В ЧУЖБИНА

УВОД

Докладът съдържа информация касаеща Закона за българско гражданство и Закона за българите живеещи извън Република България, засегнати са държавните институции, отговарящи за провеждане на държавната политика насочена към работата с българите в чужбина и взаимодействие между тях, разглежда се проучване на достъпа на гражданите до системата за удостоверяване в различните региони и се прави оценка на нивото на дефицит/излишък на общия финансов ресурс. Формулират се стратегически насоки за развитие на работата с българите в чужбина като се извеждат препоръки. Като задължителен момент се сочи значимостта на институционално взаимодействие, създаване на по-добри връзки и начини на обмен на информация с цел ефективност и нормативно работеща и действаща система, а също така и финансово осигуряване и разписване на механизми за изпълнението им. Положителният опит да бъде надграждан и доразвиван в правилната посока, положителните практики да се ползват и съчетават с нови модерни подходи, защото наличието на приемственост само би била полезна и ефективна, би се създадо баланс и хармония, което трябва да е водещо в политиката към българите в чужбина.

Новите акценти, наличието на прозрачност, ползването на нововъведения ще доведат до адекватна, модерна, актуална визия на държавната политика спрямо българските общности зад граница. Преглед на промените в нормативната уредба на държавната политиката за българите в чужбина от 2011 г. до сега. Анализът ще обхване Закон за българите, живеещи извън република България като основен закон, както и наличие/липса на подзаконовите актове по неговото прилагане и указанията, издадени от ДАБЧ съвместно с други органи и организации:

Наложителна е промяна в Закона за българско гражданство и Закона за българите живеещи извън Република България. Важно е да се проумее, че българските организации в чужбина, това са културно-просветни дружества, създавани по законодателството на съответната страна. Изключително неправилно е едно такова дружество, чиято цел е да развива, възражда своята национална самобитност в страната, където живеят да упражнява административни функции като удостоверява кой е българин и кой не е. Не може и не е редно едно културно-просветно дружество да издава документ, който документ да бъде меродавен пред държавна институция, а това нещо е въведено

в Закона за българите живеещи извън България през 2000 година. Дейността по прилагането на Закона за българското гражданство, свързана с издаването на УБП от ДАБЧ въведена с промените му през 2010г., показва, че тази дейност, стояща извън основната функционална компетентност на агенцията, отнема голям човешки ресурс на институцията. Липсата на план за изпълнението на Национална стратегия за българските граждани и историческите български общности по света е основен проблем. Законът за българите, живеещи извън Република България спешно се нуждае от промени, а също така създаването на подзаконовни рамки по неговото прилагане е нужно да се превърне в приоритет, за да пасва на икономическата и други реалности. Не разписването на конкретизирани правомощия на отделните институции, които отговарят за провеждането на държавната политика насочена към сънародниците ни в чужбина е голяма тежест и за администрацията и за сънародниците ни в чужбина. Липсата на конкретизиране на понятието българин в процедурата при кандидатстване за българско гражданство води до противоречия между институциите и съответно до забавяне на преписките и даване на противоречиви сигнали към нашите сънародници в чужбина. Голямата част от кандидатите/анкетираният искат ускорена и по-бърза процедура. Налице е и неразбиране по отношение на това, че ДАБЧ удостоверява българския произход на заявителя, а дирекция „Българско гражданство“ след това изисква допълнителни документи за български произход. Дългогодишната практика сочи, известна колизия и противоречия между Закона за българско гражданство и ЗБЖИРБ. Разминаването идва от това, че през годините ДАБЧ определя българския произход с оглед етническото съдържание на понятието българин и изследва произхода на възходящите през призмата на научно – исторически факти, тъй като в някои съседни държави няма документи, в които да е посочена народност, следвайки философията на ЗБЖИРБ. Министерство на правосъдието са приели практиката съгласно ЗБГ, в която кандидатите трябва да представят документ, в който е вписано, че някой от неговите възходящи е българин. Съдебната практика от своя страна приема понятието българин с оглед неговата политико-правна връзка с българската държава, а именно някои от възходящите да е бил български гражданин или поданик, като се отрича етническото съдържание на понятието българин тъй като би било дискриминация по етнос спрямо останалите. Законът за българите, живеещи извън Република България спешно се нуждае от промени, а също така създаването на подзаконовни рамки по неговото прилагане е нужно да се превърне в приоритет, за да пасва на икономическата и други реалности. Липсата на конкретизирани правомощия на отделните институции, които отговарят за провеждането на държавната политика насочена към сънародниците ни

в чужбина е като огромна рана и е важно те да бъдат съгласувани. Това налага промяна в Нормативната уредба на ЗБЖИРБ и ЗБГ, с която да се дефинира понятието българин и критериите които следва да се определят. Закона за българите извън Република България, който урежда отношенията на българската държава с българите живеещи извън Република България е приет преди двадесет години и няма Правилник за прилагането му, въпреки че е предвидено да има такъв. Няма нормативни изменения и е ирелевантен към днешните условия и потребностите на нашите сънародници в чужбина. Законът в Глава Четвърта е предвидил създаването на Национален съвет за българите живеещи извън Република България, който не е създаден за тези двадесет години, а е заложен като фактор при разработването на Програмите със съответните Министерства насочени към българите в чужбина. От друга страна ДАБЧ не фигурира в Закона, а от повече от двадесет години извършва различни дейности и активно работи със сънародниците ни по света, като функциите ѝ са ориентирани към съхраняването на българското етнокултурно пространство извън територията на страната и единението на всички българи, независимо от техния постоянен адрес. Нужно е по-тясна координирана и конкретна, ясно разпознаваема политика на българската държава и нормативна уредба отговаряща на новите потребности и очаквания на нашите сънародници в чужбина. С приемането на нов Закон за българските общности извън Република България се цели преодоляването на очевидните слабости, противоречия и непълноти в сега действащия закон, да се спазят европейските стандарти за принципа на равенство и не дискриминация и подчертаваме, че е изключително важно да бъдат формулирани правата и задълженията на лицата от българските общности по пребиваването им в Република България. Не бива да се подценява и акцентирането в законопроекта за възможностите и завръщането, както и интеграцията им в родината. Нужно е усъвършенстване на съществуващата правна уредба. Важното е да се уеднаквят редица понятия и да се дадат легални дефиниции на ключови термини, както и да се синхронизират изискванията на различните нормативни актове. Реализирането на стратегическата цел за запазване и възраждане на българско национално самосъзнание е един от основните приоритети на държавните институции, работещи по проблемите на българската диаспора.

АНАЛИЗ НА ПРАВОМОЩИЯТА НА ОСНОВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ, КОИТО ОТГОВАРЯТ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНАТА ПОЛИТИКА И ОРГАНИЗИРАНЕ НА РАБОТАТА С БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА, И НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО МЕЖДУ ТЯХ

Държавната политика спрямо българите, живеещи извън Република България, се осъществява от редица държавни институции: Министерски съвет, Министерство на

външните работи и Държавната агенция за българите в чужбина, Министерство на образованието и науката, Министерство на културата, Министерство на правосъдието, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на вътрешните работи, областните администрации и др. Дейностите, свързани с българите в чужбина, са многостранни и излизат извън компетенциите на строго определените функции на министерствата. Българската диаспора зад граница е разнородна. Институциите, които осъществяват политиката на българската държава за работа с общностите зад граница да работят в изключително тясна координация, защото това е гарант да бъдат реализирани успешно цели, които са значими, а именно превръщане на българската диаспора в действен и реален фактор за защита на националните интереси и укрепване и разширяване на двустранните отношения между България и страните, в които живеят наши сънародници. Добре е ясно да бъдат определени задълженията на отделните ведомства и взаимоотношенията им. За осъществяването на политика водеща до ефективни резултати е важно координирането на работата между отделните ведомства, получава се нужното финансиране и се достигат трайни резултати по изпълнението на политиката – въпросите касаещи българите и общностите ни извън България. Достига се един максимален обем и качествени и ефективни резултати на държавната политика към българите и българските общности в чужбина. Дейностите, свързани с българите в чужбина, са многостранни и излизат извън компетенциите на строго определените функции на министерствата. Това е пример за транссекторна политика. Всяка от изброените институции обхваща само отделни аспекти от дейността, засягащи сънародниците ни зад граница. Така, Министерството на образованието и науката координира политиката на държавата за обучение в България на сънародници от чужбина. Взаимоотношенията на Министерството на културата с българите в чужбина се ограничават предимно в рамките на дейността, осъществявана от българските културни институти в съответните страни, а на Министерството на правосъдието – дирекция „Българско гражданство“. Изброените области на дейност на посочените институции обективно предопределят факта на работа предимно с една част от българската общност извън България, а именно етническите българи – граждани на други държави (предимно Украйна, Молдова, Сърбия, и др.) Министерството на образованието работи усилено по посока на - обучението на чужди граждани от български произход в средни, полувисши и висши учебни заведения в България е част от политиката на страната по отношение на българите в чужбина и се осъществява от 1990 г. През 1993 г. „условията и редът за осъществяване на образователна дейност на Република България спрямо чуждестранни граждани и лица без гражданство, които са от българска народност и живеят поотделно

или в български общности в чужбина” са определени в ПМС №103, прието на 31.05.1993 г., а от 1997 г. са разширени с ПМС №228 за приемане на граждани на Р Македония за студенти в държавните училища на Република България. За българите зад граница се действа по посока на - Обучение в България, Постановление на Министерския съвет за българските неделни училища в чужбина, Роден език и култура зад граница, Учениците от българските неделни училища в чужбина могат да сертифицират знанията си по български език. Действащи нормативни документи са следните: Постановление на Министерския съвет за българските неделни училища в чужбина, Национална програма „Роден език и култура зад граница“ съгласно приложение № 12, одобрена с Решение № 285 от 30 април 2020 г. на Министерския съвет, ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 90 на Министерския съвет от 29 май 2018 г. за българските неделни училища в чужбина. Голям плюс е, че учениците от българските неделни училища в чужбина могат да сертифицират знанията си по български език. Сертификатът за ниво на владеене на български език носи преференции и за младите българи от чужбина, желаещи да продължат образованието си в България. Изменена е Наредбата за прием на студенти в държавните висши училища. Предвидена е възможност оценката от сертификата, с минимално ниво не по-ниско от B2, да бъде зачитана по решение на Академичния съвет на висшето училище като балообразуваща оценка за отделни специалности. С уреждането на тази възможност Министерството на образованието и науката изпълнява ангажимента за повишаване мотивацията на изучаване на български език зад граница, за по-добра проходимост в българската и в чуждите образователни системи и определянето му като матуриретен предмет в училища в чужбина. Поддържането на хоризонтални връзки с организациите, училищата и творческите обединения на нашите сънародници в чужбина и подпомагане на дейността им и осъществяването на различни по характер инициативи, посветени на България, е постоянен приоритет на Агенцията. По този начин се покрива една от стратегическите цели на държавната политика – запазване и развитие на диалога между българската държава и сънародниците ни по света. ДАБЧ подкрепя, според възможностите си, културната и образователната дейност на българските сдружения зад граница като подпомага с материали и организира самостоятелно или в партньорство с тях инициативи главно в две направления: съхраняване на националната идентичност на сънародниците ни по света; популяризиране на българската култура в съответните общества като се използва потенциала на българските сдружения и отделни личности със значимо присъствие в обществено-политическия и културен живот. С малки изключения организациите не разполагат с помещения за клубна дейност, а постъпленията от членски внос са минимални. Организираните от тях инициативи се реализират с доброволен

труд и подкрепата /в някои държави/ на местни институции, най-често с предоставянето на зали за конкретни събития на занижени цени. Фактически основните функции на Държавната агенция за българите в чужбина са съхраняването на култура, традиции и език, както и контактът с българите в чужбина и създаването на повече организации. Подкрепя на техните начинания, търсене на алтернативи за по-голяма ефективност в работата с българската диаспора по света. Обикновено българските кариерни форуми в чужбина се организират с изключителната подкрепа на Държавна агенция за българите в чужбина (ДАБЧ). ДАБЧ е орган на Министерски съвет за осъществяване на държавна политика по отношение българските общности по света. Стратегически цели на ДАБЧ са: единение на всички българи; съхраняване и развитие на националната и културната идентичност на сънародниците ни по света; разпространение на положителния образ на България, културата, традициите и историческото ни наследство. Постоянен приоритет в дейността на ДАБЧ е грижата за най-младото поколение българи зад граница. Поддържа пряк диалог с български училища в чужбина като подпомага обучението и културната им дейност. ДАБЧ взаимодейства с българските студенти и млади професионалисти, завършили чуждестранни университети. Дейността на Държавната агенция за българите в чужбина, нейните инициативи и текущи проекти, тържества и позиции по разрешаване на конкретни проблеми, както и най-актуалната информация за събития от живота на българите по света, намират отражение на уеб-сайта www.aba.government.bg и информационния Портал Родина <http://www.rodinabg.net/> Взаимодействието между отделните държавни институции е добре да се засили във всички възможни аспекти с цел ползност и адекватност при вземане на решения и действия спрямо българските общности в чужбина. Понякога се работи „на парче“ което само по себе си не води до трайни резултати.

АНАЛИЗ НА ОБХВАТА НА ИЗПЪЛНЯВАНАТА ДЪРЖАВНА ПОЛИТИКА

Институциите които осъществяват политиката на българската държава за работа с общностите зад граница е нужно да работят в изключително тясна координация, защото това е гарант да бъдат реализирани успешно цели, които са значими, а именно превръщане на българската диаспора в действен и реален фактор за защита на националните интереси и укрепване и разширяване на двустранните отношения между България и страните в които живеят наши сънародници. Връзката между българската държава и българските граждани и българските общности в чужбина има много аспекти. Задължителен елемент е определящите политики да бъдат институционално,

нормативно и финансово осигурявани. Работата по посока подобряването на дейността на държавната администрация е от изключително значение за изграждане на партньорство между самите администрации и гражданското общество при изпълнение на държавните политики. Широката публичност при изпълнение на държавните политики спрямо българите по света, проучването на мнението им е значимо с цел подобряване на комуникацията базирано върху поддържаната база данни – публична база от ДАБЧ и ще допринесе да бъде получена информация от максимално широк кръг заинтересовани страни. Все още няма създаден Национален съвет по проблемите на българите в чужбина, което е недостатък, но той може да бъде отстранен със съвместна експертна работа.

Създаването на политическа рамка за изграждане на комплексна, дългосрочна и интегрирана държавна политика за българските граждани и историческите български общности в чужбина и оптимизирането на институционалната и нормативната основа ще гарантира съвременна държавна политика за защита и подкрепа на всички български граждани и исторически общности и насърчаване на тяхното участие и принос в развитието на българската нация, общество и държава.

ПРЕГЛЕД НА ПРАКТИКАТА ПО ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА.

Българските организации в чужбина се регистрират съответно местните Закони на държавата, в която се прави съответното сдружение или организация. Информация за дадената организация с приложени сканирани документи се изпращат до Държавната агенция за българите в чужбина. След представянето им, то съответната организация бива включена в Регистъра на агенцията, като информацията, която се включва е свързана с дейността ѝ, адреса, контакти, web – страница, Членове на Управителен съвет, данни за наличие на училище към съответната организация или на детска градина, школа по български език и др. По отношение на организациите на българи по смисъла на ЗБЖИРБ, то на страницата на агенцията съществува изграден Регистър на такъв тип организации. Съответно по държави и строго установен ред и съгласно становище на Консултативния съвет по проблемите на българските исторически общности в чужбина към председателя на ДАБЧ, създаден в съответствие с чл. 48, ал. 8 от Закона за администрацията се приема дали дадена организация да бъде вписана в регистъра.

ПРОУЧВАНЕ НА ДОСТЪПА НА ГРАЖДАНИТЕ ДО СИСТЕМАТА ЗА УДОСТОВЕРЯВАНЕ В РАЗЛИЧНИТЕ РЕГИОНИ

Достъпът до системата за записване за подаване на Заявление за документи за издаване на Удостоверение за български произход работи и може да се каже, че бива претоварвана от многото желаещи от различни точки на света. Сега ще разгледаме събраните данни, които са разделени на няколко типа:

1. Съгласие за Политика за използване на личните данни;
2. Съгласие за Политика за използване на личните данни при подаване на заявка;
3. IP адреси на блокирани потребители;
4. Списък на опити за подаване на заявка с вече използвани E-mail адреси;
5. Списък на резервирани позиции за подаване, които в последствие са освободени поради изтичане на времето;
6. Архив;
7. Мониторинг;
8. Google Analytics;
9. Задачи.

От направения анализ и постъпила информация се вижда, че общият брой преглеждания на електронната страница на ДАБЧ е 409 062 спрямо 21 503 за август и 62 971 за юли. Това е сериозен ръст сравнено с предходните два месеца, което най-вероятно се дължи на пускането на нови дати. Уникалните прегледи за септември са 35 325, за август 15 052, а за юли са 18 368. Средното прекарано време на страница е 18 секунди. Най-посещаваната страница е Заявление – Избор на дата с дял от 93.12 % или 380 917 посещения. Следва ДАБЧ с 2.57 % или 10 525 прегледа. Третата най-посещавана страница е Проверка на статус на заявление с дял от 0.92 % или 3752 прегледа. Bounce rate-а е по-нисък този месец – 34.37 %, за сравнение за август е 52.09%, а за юли 51.20%. Той показва процента на посещения, при които потребителите са разгледали само една страница от сайта и са го напуснали. В случая това не е индикация за некачествено съдържание или не полезност на сайта, а е показателно, че потребителите търсят нещо конкретно и след това напускат сайта. Най-висок пик на преглеждане на съдържание се отчита в работните дни.

Общият брой посетители за септември 2020 г. е 9196 двойно повече спрямо август, когато са били 4055 и 4720 за юли, като се бележи скок на посетителите. Най-много

посетители има от България 2632, спрямо 1181 за август и 1555 за юли, тук се отчита също скок, Украйна измества Северна Македония от второто място и е с 1184 потребители, за сравнение август е била с 462, а юли с 563. На трето място е Северна Македония с 807, спрямо август с 654 и 614 за юли. В челната тройка се наблюдава значително увеличение на потребителите. В дъното на класацията на 10-то място е Франция с 244 потребители, а Великобритания, която миналия месец беше последна с 86 потребители сега е пета с 488. Освен, че има ръст на потребителите при всички държави в списъка, има и нови държави, които предните месеци отсъстваха – Франция и Швейцария, като Швейцария е 8-ма с 278 потребители.

ОЦЕНКА НА НИВОТО НА ДЕФИЦИТ/ИЗЛИШЪК НА ОБЩАЯ ФИНАНСОВ РЕСУРС

Средствата отпускани като бюджет на ДАБЧ не позволяват агенцията като координиращ орган да финансира инициативи и форми на изява сред нашите сънародници в чужбина като фестивали, кръгли маси, форуми, др. защото реално и фактически не е разписано нито в Закона, нито в УП на агенцията. Препоръчително е намирането на адекватни форми и механизми за подпомагане на нашите организации в чужбина за наем на помещения, сгради, участие в културни проекти, народни носии и др. Добре би било да се помисли за финансов механизъм подкрепящ поддръжката на помещенията и наемите им за библиотека и библиотечен кът в съответната държава в помощ на нашите организации. Добре е да се изгради на устойчив механизъм за редовно предоставяне на българска литература, учебници и помагала там където е необходимо и да се намери начин за подпомагане с нови съвременни дигитални средства за обучение с цел интерактивно обучение и особено задържането на вниманието към него на по-големите ученици. Би било изключително полезно възможности и влияния на медийното образование да бъдат ползвани не само за възпитаването на новото поколение в посока информираност, ангажираност, компетентност, нови умения, креативност, творческо мислене, но да залегне като прогресивна стратегия в образователния процес водеща до ефективни резултати. Необходимо е по-активно да се действа по посока за информираност на нашите сънародници, като се изпраща примерно информационен бюлетин с линкове към нашите информационни портали при публикуване на новини, информация за работни места, възможности за инвестиции, и др. Ако се създаде и регламентира финансовото действие и механизъм за подкрепа на нашите организации в чужбина като конкретен финансов ресурс, то това само по себе си би било изиграло изключително полезна роля и би имало положителен ефект. Трябва да се подчертае,

че както правомощията на ДАБЧ, така и ограничените ѝ финанси, не позволяват тя да изпълнява функциите, които са залегнали в основата на нейното създаване. Препоръчително е усилията да бъдат впрегнати по посока на изработване на една последователна политика, да се направят нужните промени в съответните нормативни актове, да се изработи механизъм за финансиране и подкрепа на организациите ни в чужбина.

ФОРМУЛИРАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИ НАСОКИ ЗА РАЗВИТИЕ НА РАБОТАТА С БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА

Политиката на държавата следва да бъде ориентирана към: усъвършенстване на съществуващата правна уредба, събиране на повече експертни мнения в тази посока, и ясна дефиниция на понятието „българин“, по-голяма информираност сред нашите сънародници за възможностите за кариерно развитие в България, повече обмен на информация между държавни институции, различен тип обединения и организации на наши сънародници в чужбина, подкрепа в различни техни инициативи, и най-вече полесна процедура при кандидатстване за българско гражданство, особено за наши сънародници от историческите диаспори, като за целта се усъвършенства нормативната база. Приоритет е не само промяната в закона, но и ясен план за прилагането на стратегията по отношение българите в чужбина. Създаването на политическа рамка за изграждане на комплексна, дългосрочна и интегрирана държавна политика за българските граждани и историческите български общности в чужбина и оптимизирането на институционалната и нормативната основа ще гарантира съвременна държавна политика за защита и подкрепа на всички български граждани и исторически общности и насърчаване на тяхното участие и принос в развитието на българската нация, общество и държава. Липсата на конкретизирани правомощия на отделните институции, които отговарят за провеждането на държавната политика насочена към сънародниците ни в чужбина е голяма тежест и за администрацията и за сънародниците ни в чужбина.

Политиката към българите в чужбина е добре да бъде насочена и към държавните интереси на страната и към интересите на българите в чужбина като акцентът падне върху съхраняването на българския език, култура и национално съзнание сред нашите сънародници в чужбина. Съвременните условия предполагат силен курс и посока към мобилността, а също така се наблюдава ръст на разрастване и увеличаване на различни образователни звена, творчески обединения, граждански дружества и сдружения сред сънародниците ни по света. Отношенията между отделните държави биха били

още по-ползотворни при умерено и правилно, а също така и навременно използване на потенциала на българите и българските общности в съответната държава. Тоест това е перспектива, която сама по себе си крие голям потенциал. Политиката към нашите сънародници е нужно да гради дългосрочни рамки като българските граждани независимо къде живеят бъдат насърчавани да допринасят в развитието на нашето общество и държава.

Правилното и засилено взаимодействие между отделните институции, намирането на ефективни финансови способности и нормативна уредба отговаряща на съвременните условия и нужди би изиграло положителна роля при изпълнението на съществени цели свързани със съхраняване на националната и културната идентичност на българските граждани и на историческите български общности в чужбина; към възможности за информираност и въвеждане на тенденция и условия за засилване на мотивацията към професионална реализация и отдаване и разгръщане на творческия потенциал у нашите сънародници в България; недопускане на действия, насочени срещу националната сигурност на Република България; недопускане на дискриминация; създаване на ясни и точни критерии за придобиване на българско гражданство и други. Стимулирането на българския бизнес с компактни български общности, като Украйна, Република Молдова, Република Сърбия би допринесло за развитие в правилната посока. Подпомагането на структурите сред нашите сънародници в чужбина като - организации, медии, образователни звена, читалища, църкви и религиозни общности в чужбина; а също така и разработването на цялостен механизъм за подпомагане на българските религиозни храмове и свещенослужители зад граница ще допринесе за изграждането на политика отговаряща на съвременните очаквания и нужди на българите в чужбина и българските общности в отделните държави като цяло. Фактът че живеем в голямо информационно общество и светът е част от глобализма, то информационното обслужване е важна част от изпълняването на политиките към сънародниците ни в чужбина. Задължителен момент е отлично институционално взаимодействие, нормативно работеща и действаща система и финансово осигуряване и разписване на механизми за изпълнението им. Добре е положителният опит да бъде надграждан и доразвиван в правилната посока, положителните практики да се ползват и съчетават с нови модерни подходи, защото наличието на приемственост само би била полезна и ефективна, би се създадо баланс и хармония, което трябва да е водещо в политиката към българите в чужбина. Новите акценти, наличието на прозрачност, ползването на нововъведения ще доведат до адекватна, модерна, актуална визия на държавната политика спрямо българските общности зад граница.

ПРЕПОРЪКИ:

При изпълнението на проекта и направените констатации беше изготвена реална оценка свързани с подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на държавната политика спрямо българите по света, от което могат да бъдат изведени следните препоръки:

1. Да се Актуализира и допълни Национална стратегия за българските граждани и историческите български общности по света в т.ч. аспектите заложи в нея и да се разработи план за нейното изпълнение за постигане на целите обзрим хоризонт.
2. Да бъде изготвен нов Закон за българите, живеещи извън Република България, който да отговаря и е съвместим с реалната международна, икономическа и социална реалност, както и изготвяне в кратки срокове на подзаконови актове по неговото прилагане.
3. Функциите на Държавна агенция за българите в чужбина да бъдат разписани в Закона за българите, живеещи извън Република България. С цел усъвършенстване на системата за координацията на политиките за българите в чужбина и съсредоточаване на усилията върху оперативната ефективност.
4. Да бъдат конкретизирани правомощията и задълженията на институциите, отговарящи за провеждане на държавната политика насочена към българите в чужбина. Да се въведе принцип на съгласуваност за осъществяване на по-добра комуникационна връзка по между им и с нашите сънародници зад граница.

КАМПАНИЯ ЗА РЕ-ЕМИГРАЦИЯ НА БЪЛГАРИТЕ ЖИВЕЕЩИ В ЧУЖБИНА

ПРОВЕЖДАНЕ НА КАМПАНИЯТА ЗА РЕ-ЕМИГРАЦИЯ НА БЪЛГАРИТЕ ЖИВЕЕЩИ В ЧУЖБИНА

Кампанията е съотносимо към общата цел на проекта, както и на специфична цел „Да се изгради партньорство с гражданите и бизнеса, в управление на държавната политика спрямо българите по света“, тъй като ще даде възможност да се включат пряко с мнение и позиция, всички заинтересовани страни, представители на гражданското общество и бизнеса, при формулиране, обсъждане и изпълнение на нормативни и стратегически документи в областта на българите в чужбина.

Целта е да се стимулира и помогне на хората, които имат нагласата да се завърнат в България, като се предоставят насоки, споделя се опит и се информират по теми, свързани с развитието на различни индустрии предлаганите възможности за работа в родината.

Дейността е насочена към задоволяване на потребностите на целевата група общественост и нестопански организации от:

- необходимост от информираност и съдействие към отделни граждани и групи, икономически емигранти, за общото състояние на икономиката и жизнения стандарт и възможностите за професионална реализация в България;
- необходимостта на бизнеса от квалифицирана работна ръка, с познания по чужди езици и изградени трудови навици;
- необходимостта на държавата и гражданското общество към “завръщане” на максимална част от българския човешкия капитал, живеещ зад граница, с цел “вливане” на техния интелектуален, трудов и социален потенциал в изграждането на българското общество и икономика, в едно с предоставяне на техните деца на адекватно образование и среда за развитието им като достойни български граждани и гарант за бъдещото на страната ни.

Дейността се осъществи чрез провеждане на информационна кампания, предимно с активности в интернет и социалните мрежи.

При изпълнение на дейността се приложиха следните механизми: организиране и провеждане на Социален маркетинг и кампании – целящи насочване на лицата от целевата група към активно поведение на пазара на труда, акцентирайки на възможностите за работа и добър житейски стандарт (възможност за професионална реализация, трудова заетост/доходи и социално включване).

РЕЗУЛТАТИ

Проведена информационна кампания, включваща:

- Създаване и управление на социални профили във основните платформи: BG Facebook: RE migrant/БГ РЕмигрант и Twitter - @BRemigrant
- Оптимизация на сайт за: Facebook
- Създаване и настройка на Youtube канал: RE migrant/БГ РЕмигрант
- Създаване на видеосъдържание и визуализация: изготвяне на информационен/рекламен видеоклип за дейността, качен в профила на кампанията
- Заснет снимков материал за кампанията (професионални снимки)
- Изготвено е лого на кампанията
- Изработени, отпечатани и раздадени дигитални за целите на кампанията
- Организиране на онлайн кръгла маса за ре-емиграция, в два панела, в два последователни дни, като участие взеха представители на български общности от над 20 държави, както и представители на държавни институции, пряко ангажирани с тази тема
- Изготвен доклад и презентация на резултатите от информационната кампания

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

